

OPINIE

Over transitmigranten en tjiftjafs

Tjiftjafs zijn onopvallend bruingeelgroene vogels. Ze zijn qua uiterlijk gemakkelijk te verwarren met fitissen, maar hebben een heel specifieke zang, die klinkt als 'tjif-tjaf' (vandaar de naam). Tjiftjafs zijn trekvogels, wat betekent dat ze uit hun broedgebied wegtrekken om op geruime afstand daarvan te overwinteren. Toch zijn niet alle trekvogels bruingeelgroen gekleurd en roepen ze niet allemaal 'tjif-tjaf'. Wil je iets specifiek zeggen over tjiftjafs dan is het ook veel duidelijker als je de term 'tjiftjafs' gebruikt en niet 'trekvoegels'.

Mieke Schrooten

woensdag 21 februari 2018

Een tjiftjaf. Bron: Flickr

Toch is dit exact wat er gebeurt in de berichtgeving en de debatten over mensen die via ons land naar een ander land willen gaan. De afgelopen weken zijn deze mensen volop in het nieuws. De termen 'transmigranten' en 'transitmigranten' wisselen elkaar hierbij voortdurend af en lijken wel synoniemen van elkaar te zijn. Dit zijn ze echter niet. Het gebruik van beide termen door elkaar is verwarrend en helpt het debat niet vooruit.

De recente gebeurtenissen – de onrust op snelwegparkings, de aanrijding van een Ethiopische man die wegvluchtte van een politiecontrole op zo'n snelwegparking, de verhalen over levensbedreigende risico's die mensen bereid zijn om te nemen om in het Verenigd Koninkrijk te geraken – gaan om mensen die op doorreis zijn naar hun uiteindelijke bestemming en hier geen asiel aanvragen om hun kans op asiel in hun land van bestemming niet te verspelen. Verwijzen naar deze mensen als transmigranten is vergelijkbaar met het spreken over trekvogels als je eigenlijk uitspraken wil doen over tjiftjafs. Transitmigranten zijn namelijk wel transmigranten, maar niet alle transmigranten zijn transitmigranten.

'Transmigranten' zijn mensen die complexe en meervoudige migratietrajecten afleggen. Dit contrasteert met permanente migratie, waarbij iemand vanuit zijn land van herkomst rechtstreeks migreert naar een nieuwe

bestemming en daar zijn verdere leven uitbouwt. Voor veel arbeidsmigranten in Europa in de jaren 1950 en 1960 was permanente migratie het dominante migratiepatroon. Vandaag de dag is dit echter niet langer het stramien dat de meeste nieuwkomers in Europa volgen. Meer en meer mensen maken – uit eigen keuze of noodzaak - meerdere migratiebewegingen of blijven mobiel gedurende meerdere jaren of decennia. 'Transmigratie' verwijst naar deze volledige groep. Onder de noemer van 'transmigranten' vinden we een grote variëteit aan individuen en gezinnen, met sterke verschillen in migratietrajecten, -motieven en de mate van aanvaarding in de landen waar ze verblijven. 'Transitmigranten', mensen die op doorreis zijn, zijn hier een deelgroep van, maar ook expats, diplomaten of vluchtelingen zijn transmigranten.

Niet alleen in de media, maar ook bij de overheid is er sprake van begripsverwarring. Het Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019 definieert het fenomeen transmigratie als volgt:

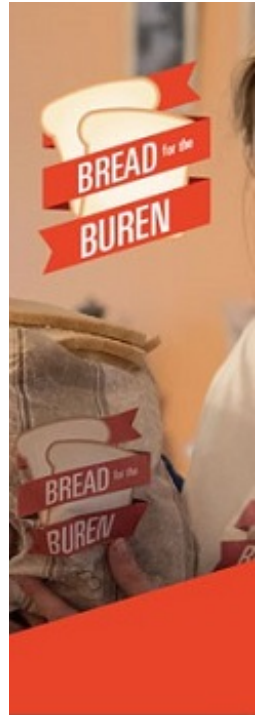
“Transmigratie duidt op het wegtrekken van een individuen/gemeenschap(pen) uit hun land van oorsprong (om diverse redenen) naar andere oorden om er in transit te wachten op doorreis of om er zich te vestigen. Het fenomeen transmigratie omvat dus zowel ‘migratie’ en als ‘transitmigratie’ (Nationaal Veiligheidsplan 2016-2019, p. 72).”

Los van het feit dat deze definitie niet correct is – transmigratie omvat geen permanente migratie, maar wijst net op allerlei ándere vormen van mobiliteit – hanteert het Nationaal Veiligheidsplan ‘transmigratie’ ook als een overkoepelende term voor heel wat verschillende subgroepen. Transitmigranten zijn ook hier dus de tijftjafs. Toch gebruiken verschillende beleidsmakers ook de term transmigranten om te verwijzen naar transitmigranten.

Laten we gaan voor klare taal en transitmigranten ook effectief als transitmigranten benoemen. Hun verhalen en achtergronden zijn heel specifiek en net zo weinig vergelijkbaar met die van andere transmigranten als de kleuren en klanken van tijftjafs en zwaluwen.

Mieke Schrooten is onderzoeker en lector sociaal werk aan de Odisee hogeschool. Samen met Sophie Withaecx, Dirk Geldof en Margot Lavent schreef ze het boek ‘Transmigratie: Hulp verlenen in een wereld van superdiversiteit’ (Acco, 2015).

Mieke Schrooten

DONEER HIER
—
een snee brood

Een actie van

Deze nieuwssite is niet-commercieel, onafhankelijk en 100% gratis dankzij uw steun. We rekenen op uw fair share. Maandelijks, Jaarlijks, Eenmalig. Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Dit artikel verscheen op **DeWereldMorgen.be**

Link: <http://www.dewereldmorgen.be/artikel/2018/02/21/over-transitmigranten-en-tjiŧtjafs>

Deze bijdrage is gelicenseerd onder een Creative Commons Naamsvermelding-NietCommercieel-GeenAfgeleideWerken 2.0 België licentie